

Att: Folketingets Sundhedsudvalg

Januar 2024

MAT-DK-NON-2024-00017 12.01.2024 Exp.: 31.12.2024

Til Folketingets Sundhedsudvalg

Overgangsalderen er ikke en sygdom, men for mange kvinder er den ensbetydende med markante fysiske og mentale forandringer. Det er en uomgængelig livsfase, som halvdelen af befolkningen vil opleve, og alligevel ved vi for lidt, og vi gør ikke nok. I Danmark er der omkring 425.000 kvinder i alderen 45-55 år, årene hvor de fleste møder overgangsalderen¹. Op mod 80 % vil opleve symptomer i varierende grad. Symptomer, der spænder bredt fra hedeture og natlige svedeture, til ledsmerter, søvnbesvær og såkaldt "hjernetåge"². Listen er lang og oplevelserne forskellige.

Overgangsalderen kan påvirke alle aspekter af tilværelsen og have betydning for fysisk, social og mental sundhed samt arbejdslivet. Overgangsalderens mange facetter gør, at både kvinderne og de sundhedsprofessionelle, der møder kvinderne (i særdeleshed almen praksis, der som oftest er første kontaktpunkt med sundhedsvæsenet), skal kende symptombilledet, handle hvis nødvendigt og kunne yde støtte. Det samme gælder arbejdspladserne. Alligevel er overgangsalderen underbelyst, og det politiske fokus lavt i dansk kontekst.

Vi vil gerne bidrage til mere oplysning og fokus på, hvordan vi i Danmark kan støtte kvinder i overgangsalderen. For at sætte politisk fokus på denne livsfase og få belyst centrale indsigter, vil vi foreslå, at Folketingets Sundhedsudvalg afholder en åben høring om overgangsalderen. Høringen kunne eventuelt afholdes i et samarbejde med Beskæftigelsesudvalget, idet kvinder i overgangsalderen er vigtige bidragsydere til det danske arbejdsmarked. Vi stiller gerne vores indsigter og ekspertise til rådighed, herunder input til høringsprogram, cases fra ind- og udland og forslag til eksperter.

Vi mangler viden om overgangsalderen

Danske forskere understreger, at vi ved for lidt om overgangsalderen³. Der mangler fortsat videnskabelig viden, og mange kvinder oplever, at det er svært at finde tilstrækkelig information om de fysiske og

¹ Tal fra Danmarks Statistik, <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/saveselections.asp>

² Fra Sundhed.dk, <https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/kvindesygdomme/sygdomme/hormonbehandling/overgangsalderen-hormonbehandlingen/>

³ Fra artiklen *Stort studie skal undersøge overset periode i kvinders liv: "Alle kvinder vil opleve det"*, bragt i Berlingske d. 15. april 2023, <https://www.berlingske.dk/samfund/stort-studie-skal-undersoege-overset-periode-i-kvindes-liv-alle-kvinder>

mentale forandringer, der følger med overgangsalderen. Dette på trods af, at mange kvinder føler sig mere erfarne og kompetente i denne livsfase⁴.

Det er ligeledes sparsomt, hvad vi ved om overgangsalderens betydning for arbejdsevne og de samfundsøkonomiske omkostninger forbundet med f.eks. sygedage, nedsat produktion eller opsigelse af ansættelsesforhold. I visse sektorer udgør kvinder størstedelen af arbejdsstyrken⁵, og særligt her kan det være tiltagende nødvendigt at forstå, hvordan overgangsalderen påvirker kvinder, deres livskvalitet og mulighed for at deltage i arbejdsstyrken. Med mere viden, vil vi langt bedre kunne udvikle relevante initiativer målrettet kvinder i og omkring overgangsalderen samt sundhedsprofessionelle og arbejdspladser.

Lad os blive inspireret af Storbritannien og Sverige

I Storbritannien er det sundhedspolitiske fokus rettet ind på overgangsalderen. På opdrag fra det britiske beskæftigelsesministerium har et ekspertudvalg udarbejdet en rapport med 10 hovedanbefalinger, der har til formål at støtte kvinder i overgangsalderen indenfor politik, arbejdsmarkedet samt sociale og finansielle aspekter. Blandt andet foreslås, at der udarbejdes en metodik til at måle omkostninger forbundet med overgangsalderen for den enkelte kvinde, for arbejdsmarkedet og samfundsøkonomien. Det britiske sundhedsvæsen, NHS, har som arbejdsplads for mere end 900.000 kvinder indtaget en førende rolle gennem programmet "Menopause Pathway Improvement Programme". Programmet indeholder både udvikling af opdaterede behandlingsvejledninger og implementering af en fastholdelsesstrategi for NHS-arbejdsstyrken. Derudover indeholder programmet en folkeoplysningskampagne, der skal rejse opmærksomhed om symptomer, udfordre stigma og rådgive om muligheder for at søge hjælp⁶.

I Sverige ses også en voksende politisk opmærksomhed på overgangsalderen på tværs af det nationale regionale og lokale niveau. På nationalt niveau har Socialstyrelsen på opdrag fra den svenske regering belyst tiltag målrettet overgangsalderen i primærsektor og i gynækologisk specialistbehandling samt kortlagt pleje og behandling af symptomer. Hovedkonklusionerne lød, at der er behov for bedre koordinering af behandling og behov for bedre formidling af information om overgangsalderen⁷. I efteråret 2023 blev tre lovforslag målrettet overgangsalderen stillet i den svenske Riksdagen. Lovforslagene omhandlede styrket behandling og lige adgang samt investering i forskning⁸. På regionalt niveau er der blandt andet i etableret såkaldte menopauseklinikker i Skåne. På lokalt niveau har både en kommune og flere virksomheder igangsat tiltag, der har til formål at støtte medarbejdere⁹, ligesom Lund Universitet har introduceret kurset "Klimakteriet, menopaus ock kvinnors hälsa"¹⁰.

⁴ <https://nexs.ku.dk/forskning/idraet-individ-samfund/sorse/kiso/>

⁵ Beskrives blandt andet i SFI Rapporten *Et kønsopdelt arbejdsmarked* (2016), https://pure.vive.dk/ws/files/466934/1615_Et_kønsopdelt_arbejdsmarked.pdf

⁶ Læs mere om tiltagene i Storbritannien her: <https://www.gov.uk/government/publications/menopause-and-the-workplace-how-to-enable-fulfilling-working-lives-government-response/menopause-and-the-workplace-how-to-enable-fulfilling-working-lives-government-response>

⁷ Link til rapportererne fra den svenske Socialstyrelse: [Kortlægning av vård och behandling via klimakteriebesvär ur perspektivet jämlik vård](#) og [Vård och behandling vid klimakteriebesvär i primärvården samt i den gynekologiska specialistvården](#)

⁸ Se de tre svenske lovforslag her: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/jamlik-tillgang-till-hormonbehandling_hb02864/, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/satsning-pa-forskning-om-kvinnors-halsa-och_hb021904/ og https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/motion/starkt-vard-for-kvinnor-i-klimakteriet_hb021482/

⁹ Se f.eks tiltag fra Partille <https://www.partille.se/arbetsmarknad--jobb/vara-formaner/klimakterieutbildning/>

¹⁰ Lund Universitet, <https://www.lu.se/lubas/i-uoh-lu-VMFN77>

I Danmark kan vi med fordel drage inspiration fra både Storbritannien og Sverige. Lignende initiativer kunne skabe grundlag for mere viden, og hjælpe politisk beslutningstagen. Manglen på forskning og politisk fokus står i kontrast til den betydning overgangsalderen kan have for den enkelte kvindes fysiske, mentale og sociale sundhed samt mulighed for at bidrage til arbejdsstyrken.

Som indledningsvist skrevet ønsker vi at bidrage til, at vi i Danmark får sat overgangsalderen på den politiske dagsorden. Vi stiller os gerne til rådighed med ekspertise, inputs og cases. I efteråret 2023 udarbejdede vi en hvidbog om kvinders overgangsalder i et nordisk perspektiv for at skabe et overblik over viden, data og initiativer målrettet overgangsalderen. Vi har vedlagt hvidbogen til jeres orientering.

Med venlig hilsen

Mette Graugaard

Market Access and External Affairs Manager

Astellas Pharma a/s – Nordic Operations

Arne Jacobsens Allé 15, DK-2300 Copenhagen S, Denmark

mette.graugaard@astellas.com